

נחת מבנים

מאת שלום עליכם
תרגם ועברו קרינאל

שמעו נא, רבותי, נגיד איננו, אבל נחת מבנים יש לי ביה יותר אפילו מהנכיר היותר אדיר שבכתיבאליה! אצלי למשל, כרגל אי כיום טוב בשעה ששתבנים כביתו כל יוצאי חלצו: בנים ובנות, חתנים ובלות, צעירים וצעירות, נכדים ונכדות, בקצור כל צאצאי יצאצאי צאצאיהם—או מי ידמה לי?

למשל קחי סעודת פורים.

היאיל יאני שואל אהבם: מה טעם יש בדבר בשאתה יושב לך יחידי אל השלחן עם זונתך ואוכל? שכתמתי? שכבר קימת אבילה רנים ימרק הבא כבשר של עוף אפילו, ואפריות, וצפחיות וכל מיני תרנימא, אפיקמן ושאר ירקתו מן דין ומן דין—נו, מאי נפקא מיניה? בטל שבבטל! עורבא פרח! גם סוס להבריל וקוק לאבילה, אלא שיש יתרון לאדם מן הבהמה, ובפרט לי תודי, ובפרט ביום טוב, ומביש יום טוב שבוה כסעודת פורים!

קדם כל הבנים שיחיו.

שמנה הם במספר כלי עין הרע וכלם נשואים: (מתחלה תריסר היו אלא שארבעה מהם נתללקו והלכו לעולם בר מנן) חצים וחרים וחצים נקבות, ועליהם ניספו עיר ארבעה חתנים וארבע בלות, והרי לכם קימא:ן של ששה עשר במספר, בן פורת יוסף!

ושנית הנכדים שלי כן ירבו:

אלו דברים שאין להם שיעור, וכל כך למה? מפני כי זה דרכן וזה משפטן של בנותי וכלותי לילד מדי שנה בשנה, למי אחד עשר ילד, למי—תשעה ולמי—שבעה, אבל עקרית, בלישר מאלו שאינן יולדות חלילה כל עוקר, הן ככל רואה וככל ימצא במחנני—מאן דבר שמן בקצור עוקסים הם בני בישובו של עולם וכל המרבה תרי זה

משובח. חוץ מבני המציע שגרים לי יסורים קצת לאחר נשואיו. מעשה באשתי שנתעקרה לא עליכם ולא היה לה ולר, טמש כדברי הכהוב, עברו זמנים ועדנים ו"הילד איננו" מסתמא החלה סדרה של רופאים, הרבי ככבודו ובעצמו, ולהבריל גם לחשי לחשים, וקוסמי קסמים, אבל כלום לא העזילו ונשאר איפוא אך להתגרש.

מילא ניסין—יהיו ניסין. כיון שהגיע עשה הגרושין, מי? מה? מתי? להרם! אי אפשי בנסיין, היא אמרת.

מה מעם היא אינה רוצה? אהבתי את כעלי, היא טוענת. שמה שבעולם! מה אתה שומע ל ה? אמרתי לו לכני, ומה איכפת לך שהיא אהבת אותך? הוא לי: אף אני אהבתי את אשתי, נו, בבקשהמכם, רבותי, מה תאמרו ל"הכם" שכמותי? אני לו: ו, בנים" מה תהא עליהם? ל"ברית" הבט ואל תפן ליצר! אני טוען לו ב"בנים" והוא מודה לי ב"אהבה". נו, מה תאמרו לשלומיאל שכוח? אמי בשופטנא עסקין? בקצור הם לא נתגרשו, ותחתי לה למסרוניהא זו כלתי שתחיה שנמלכה בה יוכתה את בעלה כפרי בטן וזה לה כשש שנים שהיא מממירה עלי ברד של נכדים.

ואלו ראיתם את נכדי— כלם סלה מנופה, אחד יפה מחברו ופניהם מאירות בפני לבנה כמלואה שאי אהה יכול להסתכל כיוון! מרגליות טובות, אבני חן, אני אומר לכם, עדות שבעדית! וכיצד הם לוטדים! רוצים אולי אתם בדרך נמרא— הרי לכם דף נמרא בעל פה. ואין צריך לומר חומש ורשי תנ"ך ודקדוק ו"שאר-ירקות" רהאידינא: ולא זו בלבד אלא שגם ידיעתם רחבה ככל שבעים לשון וכקיאותו גדולה בהן הן כדבור והן ככתב דהיינו: יהודית, רוסית, דייטשית, פרינצית וכו' וכו' וכו'.

פעמים שאני נזקק שיקראי לי איזה סכתב שהגיעני או לכתב לי מען או משה, מיד מתפרצת מלחמה בין נכדי: "קני" נו הריני מוכן ומוסמן לקיים את מצותך! וקנני, הגנו ועשינו!

אלא מאי? אם תאמר "פרנסה"? לא אכפת! הכל תלוי בירו שמים והוא יתכרך הון מקרני ראמים ועד כיצי כנים, יושב לו כרומו של עולם ומנהיג את העולם כלו כטוב בעיניו, פעם להאי ניסא ופעם לאורך ניסא. ברצותו מעלה ברצותו מוריד— ואתה בן אדם קום ועמל, לך ופרח כל ימך, כמה שאומרים אנשים, צרות והרפתקאות אלו דברים שאי אהה וקוק חלילה ללוות מאחרים.

מתחלה היה מצבו של בני בכורי בכלל לא רע. היה מתנורר בכפר, בנכביאל היה נר, ופרנסתו היתה מצויה לו ברוח ובכבוד והכל אתי שפיר. אלא משיצאה הגזירה של צי מאי נהבקש כמחילה לעוב את הכפר. מסתמא סרב בני ועמד לפניהם לחונות להם באוהות ויבופתים שאורח הוא ולא חל עליו דין, פאמעליווישיסיא" (ר"ל הבא לנור) והראה להם שחור על גבי לבן ששקוע היא בכפר זה מששת ימי בראשית, ולא עוד אלא שהגיש גם קובלנא לסינט, בקצור הוא עשה מה שהיה בידו לעשות והתחפך בכל תחבולותיו אבל כל מרחתו היתה לבטלה, ומשום שרינה דמלכותה דיני, נתחביו חובת גלות ועקר אח עצמו משם, ומשעה שנתרחק במקומי אחרע מולו ר"ל ולא יכול לשוב לאיתנו עד היום הזה ...

ובני השני סתם אין לו מול. מסכן! אי כל אשר יפנה שם שלום שלוממול ובכל מקום אשר הנע בו ידו שם מק ומסק בוקה ומבוקה ומבולקה, כמו שאמרים אנשים: נפלה פתא פניה דמטה. סחר בהביאה— ירדו המקמים. קנת שורים פריץ בהם דבר, ומששלח ידו כעסק העצים שבעידוה, קטרג השטן ונשתנה וסתם האייר של הרף לשלהי דקישא, נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי נבר לא יצלח שכמותו! אלו נסיה לעסק בתכריכים— אמרתי לו פעם אחת— לא היו בני אדם מתים לעולם!

(עוד יבוא).